
Eva Grübl
KLOKAN
Pohlédni na svět srdcem
Inspirováno skutečným příběhem

edice

Copyright © 2025 Piper Verlag GmbH, München
Translation © Rudolf Řežábek, 2026
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z německého originálu
SCHAU DER WELT DIREKT IN DIE AUGEN
vydaného v roce 2025 nakladatelstvím Piper Verlag
GmbH
přeložil Rudolf Řežábek
Redakční úprava Jana Pleskotová
Grafická úprava obálky Aneta Cikánová
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2026
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-725-1

„Nikdy nevěš hlavu. Vždy ji drž vzhůru.
Hleď světu zpříma do očí.“
Helen Kellerová

Všem dětem se sluchovým postižením,
které mi během mé práce otevřely oči
a ukázaly, jaký je jejich svět.

Prolog

Brewster, Massachusetts
srpen 1886

Nesnášela, když ji pálily oči a slzely tak, že je musela zavřít. Pak už neviděla moře, obzor ani bíle zpěněné hřebeny vln. Anne zaryla prsty u nohou hluboko do jemného písku, vnímala, naslouchala. Stále ještě dokázala cítit, čichat a slyšet lépe než většina ostatních lidí. Když se svět ponořil do tmy, vibroval směsicí vůní, pocitů a zvuků.

Se zavřenýma očima vyndala z tašky tmavé brýle a váhavě zvedla víčka. Rozmazané obrysy pomalu získávaly konkrétní tvary. Před ní se rozkládal Cape Cod, malý poloostrov jižně od Bostonu, se širokými bílými písečnými plážemi a půvabnými dřevěnými domky, z nichž na Anne dýchal pocit bezpečí.

Doktor Bradford ji před čtyřmi lety vysvobodil z temnoty a otevřel jí nový svět. Mezitím Anne dokončila studium na Perkinsově škole pro nevidomé. Za sebou měla také sedm očních operací, ta poslední proběhla teprve před několika týdny. Ale co bude dál?

Anne měla strach – a byla rozhněvaná, protože byla jiná. Patřila k nejlepším ve škole, učení jí šlo snadno. Ale co to vlastně znamenalo? V uzavřeném ústavu pro nevidomé bylo snadné vynikat, protože konkurence tam byla omezená. Teď ji čekal skutečný svět, drsná realita, která k její slabozrakosti nebude shovívavá. Nemohla vykonávat žádnou práci, k níž potřebovala oči. Viděla sice barvy, tvary i lidi, ale ke čtení potřebovala lampu a lupu a při delší četbě jí oči začaly slzet.

Práce umývačky nádobí nebo služebné by jistě byla jednou z možností, ale Anne si ani při nejlepší vůli nedokázala představit, že by celý život myla nádobí nebo vedla domácnost nějaké rodině.

Nejraději by studovala na univerzitě. Jenže kromě toho, že na Bostonské univerzitě bylo zapsáno jen několik žen, si studium vůbec nemohla dovolit. Neměla nic – peníze, domov, majetek, dokonce ani rodiče. K lidem, kteří jí byli nejbližší, patřili ředitel Michael Anagnos a paní Hopkinsová, správkyně domku v areálu Perkinsovy školy, kde Anne bydlela.

Stoupala po klikaté stezce k letnímu domku, cítila hebký písek pod bosýma nohama a jemný vítr, který byl teplý a slaný. Milovala toto místo, klid, který vyzařovalo, pocit svobody, když se dívala na moře. Paní Hopkinsová ji během prázdnin už potřetí vzala do svého letního domku v Brewsteru na Cape Codu. Pryč z města, daleko od ruchu, hluku a shonu.

Nyní stála paní Hopkinsová na terase, rozhlížela se po dívce a zamávala, když ji konečně spatřila.

„Annie! Mám pro tebe dopis od ředitele Anagnose!“ zavolala na ni.

Anne zrychlila a vyběhla po dřevěných schodech, přičemž je zdolávala po dvou najednou.

„Jde o nějakou práci?“ zeptala se zadýchaně.

„Myslím, že ano, ale přečti si to sama!“

Anne dopis převzala, zamířila do prvního patra a lehla si na postel. Třikrát se zhluboka nadechla, aby zkrotila nervozitu. Pak roztrhla obálku, zapálila petrolejovou lampu, vytáhla z tašky lupu a začala číst.

Má drahá Annie,

prosím, pečlivě si přečti přiložený dopis a co nejdříve mi dej vědět, jestli chceš nabídku rodiny Kellerových z Alabamy přijmout. Šestiletá hluchoslepá Helen potřebuje

guvernantku. Bohužel nemám žádné další informace kromě těch, které jsou v dopise od jejího otce, který Ti rovněž přikládám. Pokud se však rozhodneš nabídku přijmout, nebude problém zjistit více podrobností.

S upřímnými pozdravy pro paní Hopkinsovou

Tvůj přítel
Michael Anagnos

Anne si zběžně přečetla přiložený dopis od Arthura Kellera z Alabamy. Řádky otce malé Helen zněly zoufale. Anne se podívala z okna, kde v záplavě tmavě oranžové barvy zapadalo slunce. A tam to bylo, její poslání, které tak dlouho hledala. Cítila to, věděla to v okamžiku, kdy dopis dočetla. Jejím úkolem je vyučovat Helen Kellerovou.

Během večeře se Anne bezmyšlenkovitě šťourala v jídle a mlčela, dokud ticho nakonec nepřerušila paní Hopkinsová.

„Tak už povídej, Annie! Co stálo v tom dopise?“

„Pan Anagnos mi nabídl místo učitelky. U jedné hluchoslepé dívky. Jmenuje se Helen.“

Obličej paní Hopkinsové se rozzářil. Posadila se naproti Anne a vzala ji za ruce.

„To je přece skvělé! Kde? Na Perkinsově škole?“

„Ne, v Alabamě.“

„To je ale dost daleko,“ poznamenala paní Hopkinsová.

„Už teď mám strach z cesty do Alabamy,“ přiznala Anne. „Nikdy jsem neopustila Massachusetts a vůbec netuším, jak to na jihu vypadá.“

„Chceš tu práci opravdu přijmout?“

Anne přikývla. „To dítě mě potřebuje. Cítím to. A přesně tohle chci dělat. Mohla bych pracovat jako učitelka, paní Hopkinsová!“

„Tak do toho! Uvidíš, zvládneš to. Tahle výzva tě posílí. Jestli to někdo dokáže, pak ty, moje milé děvče.“

Anne stiskla ruku paní Hopkinsové. Nedokázala slovy vyjádřit, jak moc pro ni znamenalo, že tahle žena v ni tak neochvějně věří.

„Dlouho vás neuvidím, paní Hopkinsová. Tam nebudu mít nikoho. Všechno bude cizí, a přesto…“

„Přesto?“

„Přesto věřím, že jsem pro tu úlohu ta pravá.“

„Já jsem o tom dokonce naprosto přesvědčená, Annie. Tak cílevědomé děvče, jako jsi ty, by pro tuhle práci nikde nenašli.“

Po probdělé noci se Anne rozhodla nabídku z Alabamy přijmout. Napsala řediteli Anagnosovi a požádala o několik měsíců na přípravu. Brzy dorazila jeho odpověď: rodina malé Helen ji očekává až v březnu, takže Anne měla do odjezdu do Alabamy více než půl roku času.

Následující dny věnovala loučení s Cape Codem. Při balení kufru se jí znovu a znovu draly do očí slzy. Bojovala se strachem z neznámého, které ji čekalo. Paní Hopkinsová ji doprovodila na nádraží, objala a slíbila, že za ní brzy přijede do Bostonu.

Anne stála před Perkinsovou školou a pozorovala starou budovu obklopenou vysokými stromy, jejichž zbarvené listí zářilo v zapadajícím slunci. Do hrudi se jí vkrádal hřejivý pocit. Tady byla doma. Vzápětí ji však přemohly smutek a bolest z blížícího se loučení. To jediné skutečné domovské místo, které kdy měla, bude muset opustit.

Vstoupila do hlavní budovy, v níž by se dokázala jistě pohybovat i poslepu. Zvenčí doléhal známý zvuk projíždějících koňských povozů a ještě uvnitř cítila vůni růžových keřů, které se pnuly po zdech domu.

Když stoupala po schodech do horního patra, přemýšlela, jak asi bude vypadat její život v Alabamě. Tam bude odkázána jen sama na sebe a zodpovědná za hluchoslepé

děvčátko. Anne věděla, co znamená být slepá; uměla číst i psát Braillovým písmem, znala prstovou abecedu pro hluchoněmé. Ale bude to stačit, aby tomu dítěti pomohla? Aby ho vyvedla z izolace?

Anne se posadila k oknu a zadívala se ven. Věděla, že potřebuje pomoc. Její pohled spočinul na bílém houpacím křesle u okna v přízemí. Patřilo Lauře Bridgmanové, starší hluchoslepé ženě, která už desítky let žila v Perkinsově škole. Často tam sedávala a vyšívala. Anne se rozhodla za ní zajít a promluvit si s ní o svém záměru.

Vstala a seběhla po schodech. Dole se otevřelo několik dveří a proti ní vyběhlo pár mladších dívek, které ji okamžitě obklopily. S vrstevnicemi si Anne ve škole nikdy příliš nerozuměla – rozdíly mezi ní a bohatými studentkami byly příliš velké. Ale pro nejmladší, které často trápil stesk po domově a strach, se s oblibou stavěla do role starší sestry. Teď k ní ty dívky přiběhly, tahaly ji za ruce a objímaly.

„Už jsme slyšely, že z tebe bude učitelka," upozornila malá Susan, nahmátla Anneinu ruku a stiskla ji. „Ale to dítě, které máš učit, bydlí tak daleko. Je to opravdu víc než tisíc mil?"

„Ano, Alabama je velmi daleko, na jihu Spojených států."

„Jaké to tam je?" zeptala se jiná žákyně.

„To nevím," odpověděla Anne. „Ale určitě je tam tepleji než u nás. A lidé žijí na venkově, ve velkých vilách. Prý je tam spousta bavlníkových plantáží."

Anne také slyšela, že lidé na Jihu jsou prý zaostalejší a stále litují zrušení otroctví. To si však nechala pro sebe, stejně jako svůj strach a nejistotu.

„Zůstanu tu až do března," pokračovala. „Ty měsíce budu potřebovat, abych se učila a připravila. Takže máme ještě spoustu času být spolu. Teď ale musím za Laurou. Je ve svém pokoji?"

Dívky přikývly. Anne je uklidnila, že si promluví později, a zamířila přímo do Lauřina pokoje.

Starší žena seděla v houpacím křesle u okna. Měla na sobě vysoko zapnuté černé šaty, tmavé vlasy přísně rozdělené pěšinkou a stažené do uzlu. Jako obvykle si nasadila černé brýle, které zakrývaly oči upřené do prázdna. Anne dupnutím ohlásila svůj příchod. Laura zvedla hlavu a otočila se k ní. Potom natáhla ruku a Anne k ní přistoupila.

„To jsem já, Anne," hláskovala jí do dlaně. Laura nejspíš už dávno věděla, kdo před ní stojí, protože ji poznala podle kroků i podle toho, jak na sebe vždy upozorňovala.

Lauřiny prsty se rozběhly neuvěřitelnou rychlostí. „Budeš učitelkou, já už to vím," sdělila jí.

Anne jí rozuměla bez potíží. Prstovou abecedu pro hluchoslepé, hláskovanou do dlaně, se naučila už jako dítě a mezitím ji dovedla k dokonalosti. Všichni ve škole ji ovládali, protože jinak se s Laurou dorozumět nedalo. Anne to však uměla nejlépe ze všech. Některá slova se vyjadřovala krátkým pohybem, tahem či jemným stiskem, většinu však bylo třeba skládat písmeno po písmenu. Když Laura „mluvila" rychle, působilo to na dlani jako třepotání motýlích křídel.

Anne zkoumala Lauřinu tvář a přemýšlela, jestli má z její nové práce radost. Nikdy ji neviděla upřímně se smát. Vždy z ní vyzařovalo jen ovládání, přísnost, kázeň. Od chvíle, kdy Anne začala vidět, mezi nimi cítila odstup, který dřív neexistoval.

„Musíš toho tu dívku hodně naučit," hláskovala Laura dál. „Pro ni je svět temný a němý."

„Doufám, že to zvládnu."

„Bude se zlobit. Hodně zlobit. Já jsem tehdy taky byla vzteklá."

„Já vím," odpověděla Anne. Znala vyprávění o vzdorovité a hněvivé Lauře, která přišla do Perkinsovy školy už jako malé dítě. „Ale já už nejsem slepá. Vidím a dobře se připravím."

„Samotné vidění ti nepomůže," hláskovala Laura. „Doktor Howe všechno zaznamenal. Byl chytrý, studoval a mnoho let pracoval s nevidomými dětmi. Pak jsem přišla já."

Anne stáhla ruku. V každém slově, které Laura hláskovala, cítila nejistotu – zda ve svých dvaceti letech dokáže zvládnout úkol, se kterým se tehdy potýkal i zkušený doktor Howe. On pronikl k Lauře, otevřel jí bránu k řeči. Díky tomu se stal uznávanou autoritou, obdivovanou a oslavovanou.

„Kde jsou ty záznamy?“ zeptala se Anne.

„Ředitelství ústavu ti je jistě poskytne,“ odpověděla Laura.

Anne poděkovala a zamířila do svého pokoje. Pocítila vzrušující opojení a hned začala psát dopis představenstvu ústavu, v němž žádala o všechny zprávy a záznamy doktora Howea.

O několik dní později dorazily veškeré materiály. Byly to desítky ručně psaných poznámek, knihy, kresby, dokonce i fotografie. Když Anne listovala záznamy, měla dojem, že je to nad její síly. Studium všech dokumentů jí zabere dny i týdny a pro její bolavé oči to bude utrpení. Přesto zvítězila zvědavost.

Začala se základy pedagogiky a nejdůležitější poznatky si zapisovala do sešitu. Četla celé hodiny, dělala si poznámky, sbírala materiály a vyrývala písmena a slova do kartonových karet, až ji oči bolely tak, že jí paní Hopkinsová musela přikládat chladivé obklady z heřmánku.

„Musíš odpočívat, Annie! Oči máš ještě citlivé. Nepřepínej je, jinak z té nové práce nic nebude!“

„Já se ale musím co nejlépe připravit. Tam budu úplně sama a musím mít s sebou všechno potřebné.“

Paní Hopkinsová vyměnila obklady. „Pro dnešek to už stačí. Je deset hodin večer. Čteš a studuješ od brzkého rána.“

„U Laury nikdy nepoužíval Braillovo písmo. Věděla jste to, paní Hopkinsová?“

„Kdo?“

„Doktor Howe.“

„Nikdy jsem se s ním nesetkala. Prý byl tvrdohlavý, ale také chytrý a vytrvalý.“

„To určitě… a zkušený. Začal s vystouplými písmeny, která Laura mohla nahmatat, a připevnil je na předměty. Podle jeho zpráv jí však trvalo měsíce, než pochopila, že písmena něco znamenají. Ještě se jí zeptám."

„Vyprávěj mi víc o dívce, kterou budeš učit," požádala paní Hopkinsová. „Co víš o jejích rodičích?"

„Rodina je asi dost majetná. A mám pocit, že Kellerovi jsou velmi láskyplní rodiče."

Paní Hopkinsová zamyšleně přikývla. „Je dobře, že se rodiče o dítě starají. Každá opora se ti bude hodit."

„Rodina si určitě všimne, že jsem nezkušená."

„To vůbec nevadí, Annie. Ocení tvou laskavou a otevřenou povahu a rychle si tě zamilují. Stejně jako jsem si tě kdysi zamilovala já!"

Ani slovem nezmínila vzdorovitost a špatné chování, které Anne předvedla při svém příchodu k paní Hopkinsové. Ta v ni věřila, důvěřovala jí, když byla opuštěná a osamělá. Jako jediná pochopila, že klíčem k Anneině „vězení" je náklonnost.

Boston, Massachusetts
únor 1887

Anne vyndala z tašky ruční zrcátko. Tmavě hnědé vlasy měla stažené do pevného uzlu. S tímto účesem měla vypadat starší, alespoň v to doufala. Pořád ji totiž přepadaly pochybnosti, zda není příliš mladá na tak velký úkol.

Zrcátko schovala a chvíli hleděla z vlaku na krajinu, která byla doposud její domovinou. Za oknem ji míjely okrajové části Bostonu. Šeď města pozvolna ustupovala a nahrazovaly ji zasněžené louky a pole. Anne zavřela oči a opřela se o okno, cítila vibrace vlaku, jemné houpání, studené sklo na čele, slyšela pravidelné klapání kol na kolejích, vnímala

ostatní cestující kolem sebe – květinovou vůni parfémů i pronikavý pach práce.

Někdo se jí lehce dotkl na rameni a chtěl vidět jízdenku. Anne otevřela oči, sáhla do tašky a podala průvodčímu lístek.

„Alabama? To je dlouhá cesta pro mladou dámu," poznamenal muž přátelsky. „Co vás vede tak daleko na jih, slečno?"

„Budu tam pracovat jako učitelka," vysvětlila. Oči ji začaly pálit a slzet, takže je znovu zavřela.

„Není něco v pořádku, slečno?"

„Děkuji, nic se neděje."

Osušila si zarudlé oči a převzala označenou jízdenku. Když průvodčí odešel, znovu se obrátila k oknu a zadívala se ven. Bílá sněhová pokrývka ji oslňovala. Její pohled spočinul na holých stromech a ojedinělých lidech, kteří zabalení do kabátů, šál a čepic seděli na povozech tažených koňmi.

První cesta, na kterou Anne vyrazila zcela sama, ji vedla rovnou do jiného státu. Při pomyšlení na daleké putování, které ji odvádělo z rodného Massachusetts, se jí trochu sevřel žaludek.

Aby se rozptýlila, vytáhla zprávy doktora Howea, lupu a vlastní poznámky a začala číst. Práce uplynulých měsíců si však vybrala svou daň – její oči potřebovaly po operaci více času na odpočinek, který neměla. Světlo ve vlaku bylo příliš slabé na čtení a cítila, že ji lidé kolem pozorovali, když držela text tak blízko očí. Pravděpodobně nabízela zvláštní podívanou pro ty, kteří neměli zkušenost se zrakovým postižením.

Brzy to vzdala, opřela se a snažila se dýchat klidně a rovnoměrně. Je přece dobře připravená na nový život, pokoušela se sama uklidnit. Přesto se znovu dostavily pochybnosti. Cizí kraj, spousta neznámých lidí, nový domov. Kellerovi byli bohatí. Jaké to asi je být bohatý? Jak se žije, když má člověk všechno? Jak se takový jedinec chová?

Anne to nevěděla. Vlastně o světě kolem sebe skoro nic nevěděla. Co si jen myslela, když tu práci přijímala?

Po několika hodinách se přiblížili k New Yorku. Město leželo pod obrovským oblakem páry a kouře a domy se tyčily tak vysoko, že Anne měla pocit, jako by se dotýkaly mraků. Jeli dlouho městským územím, než vlak dorazil na nádraží a zastavil se skřípěním pod obrovskou klenbou ze železa a skla. Anne vystoupila a rozhlédla se. Hluk, tlačenice, pachy. Pevně svírala kufr, pod pravou paží držela kabelku přitisknutou k sobě. New York je moloch, varoval ji ředitel Anagnos. Velký, hlučný, špinavý a nebezpečný. Měla si dávat pozor a v žádném případě neopouštět nádraží.

„Slečno, můžu vám pomoct?“

Průvodčí ani nečekal na její odpověď, vzal jí kufr a nabídl rámě.

„Musíte přejít na nástupiště číslo pět. Zavedu vás tam. Nádraží v New Yorku může být výzvou.“

„To je od vás opravdu milé,“ odpověděla a následovala ho davem.

Nádražní budova byla impozantní, téměř připomínala zámek. Anne věděla, že New York je obrovské město, ale to, co se tu odehrávalo, předčilo všechna její očekávání. Ve vzduchu se mísil pach koňského trusu, opečených párků, kouře z doutníků a potu. Průvodčí ji doprovodil k nástupišti a prohodil pár slov s kolegou, který převzal její kufr a dovedl ji až do jejího vagónu.

„Odjíždíme až za čtyřicet minut, slečno, ale můžete se už posadit.“

„Děkuji vám,“ řekla Anne, usadila se a nechala myšlenky volně plynout. Na třídenní cestě do cílového místa ji po Connecticutu a New Yorku čekaly ještě státy Pensylvánie, Maryland, Virginie a Tennessee. Měla před sebou dlouhou cestu.

Vtom se ozval pronikavý hvizd. Lokomotiva se s funěním a syčením rozjela a nechala za sebou životem tepající New York. Ploché, nekonečné roviny se střídaly s hornatou krajinou, města s vesnicemi, v dálce se rýsovaly zasněžené vrcholky hor, stále dál od pobřeží, stále hlouběji na jih.

Míjely hodiny, noci, dny. Anne spala vždy jen krátce a pokaždé se probudila zneklidněná zmatenými sny. Zima se postupně měnila v probouzející se jaro. Sníh i led mizely, na stromech se objevovaly pupeny a tráva se začínala zelenat.

A zatímco se vlak přibližoval k cíli, Anne si v duchu představovala, jak asi Helen Kellerová vypadá. Ze všeho nejvíc ji však zajímalo, co se odehrává v nitru toho malého děvčete. Helenin otec ve svých dopisech působil hodně zoufale.

Byla by tak hezká, jen kdyby tu nebyly ty oči. Anne si už nepamatovala, kdo tu větu tehdy pronesl, ale nikdy na ni nezapomněla. Po celý život ji lidé posuzovali pouze podle její slabozrakosti. Pro svět byla jen bezmocné, slepé děvče, kterému měly zůstat dveře do světa navždy zavřené. Ach, dokázala si velmi dobře představit, jak se malá Helen cítí. Úplně stejně, jako se kdysi cítila ona sama.

Feeding Hills, Massachusetts
červen 1871

Anne vlekla do domu konvici s mlékem, naslouchala a opatrně se posouvala vpřed. Na slunci se dokázala orientovat, rozeznala obrysy, našla cestu ke stáji či na dvůr. Jakmile však vstoupila do světnice, vše se ponořilo do tmy.

„Mami!“

Zastavila se a čekala. Do nosu jí udeřil pach vychladlých sazí, pronikavý zápach masti, kterou matka používala, a bylin, jež visely nad kamny, aby se usušily. Pomalu nesla

těžkou nádobu dál, klopýtla – a upadla. Ozvalo se zařinčení a mléko se rozlilo po dřevěné podlaze.

„Ty budižkničemu!“

To byl vzteklý hlas jejího otce. Slyšela, že postavil konvici, cítila jeho dech nasáklý alkoholem, pach potu. Anne se instinktivně skrčila. Udeřil ji klouby pěsti do týla.

„Podívej se na to!“ popadl dceru za zátylek a přitiskl jí hlavu k podlaze. „Kdo mi to zaplatí? No kdo, ptám se tě? Mám s tebou jen samé mrzutosti.“

Ozvaly se šouravé kroky. To byla matka – Anne ji poznala podle chůze, i ve tmě. Už léta potřebovala berle. Od té doby, co do ní otec tehdy v návalu vzteku vrazil tak prudce, že narazila na kamna, která se převrhla a zavalila ji.

„Co se děje?“ zeptala se matka.

„Podívej se na to!“

„Neudělala to schválně. Je jí přece teprve pět.“

Matka vzala Anne za paži a pomohla jí na nohy.

„Uklidíš to, slyšíš? A potom pomůžeš matce!“ zaječel otec a vyšel ze světnice. Dveře se za ním prudce zabouchly.

Ticho přineslo úlevu. Dech matky, její drsné ruce na dceřině kůži, vůně opražené cibule a mýdla. Anne slyšela, jak matka tiše pláče. Teprve nedávno se zotavila z poslední nemoci. Pořád měla horečky, kašel, byla slabá. Co si Anne pamatovala, matka byla pořád churavá – sedávala mezi polštáři v křesle nebo ležela v posteli. Sousedé říkali, že je bledá a vyhublá a že už nezvládá domácnost. Příbuzní občas přišli pomoct s praním, vařením nebo úklidem, ale ne každý den.

„Jak se ti to stalo? Vždyť pro mléko chodíš do chléva každý den.“

„Už skoro nic nevidím, mami. V domě je příliš tma.“

Matka ji odvedla k oknu a zvedla jí bradu. Anne měla oči slepené a zanícené, víčka pokrytá strupy. Matka jí je opatrně nadzvedla.

„Jsou celé zakalené.“

„A bolí!“ postěžovala si Anne.

Matka namočila hadřík do tekutiny a začala jí oči jemně otírat. „Brzy to přejde. Uvidíš. Gerániová voda dělá zázraky – Miranda to říkala.“

Sousedka Miranda ráda vyprávěla pohádky o vílách, elfech a bezzubé stařeně, která prý žije v temných lesích v Irsku.

Anne odstrčila matčinu ruku. „Odkud to může Miranda vědět?“ zamumlala.

Anne měla oči každé ráno slepené a uslzené. Muškátová voda nepomáhala. Brzy ji oči tak pálily, že je držela zavřené téměř celý den.

„Musíme ji vzít k lékaři, Thomasi,“ navrhla matka při večeři.

Anne slyšela cinkání lžíce a věděla, že naproti ní sedí roční Mary, kterou matka krmila kaší. Dvouletý Jimmie s mlaskáním cumlal bramboru. A pak tu byla ještě Ellen, tříletá, stejně jako matka stále nemocná a horečnatá. Ležela na matraci v koutě a spala. Anne slyšela její těžký, sípavý dech.

„K lékaři? A kdo to zaplatí?“ odsekl otec. „Zbláznila ses, Alice? Kvůli zánětu očí! Směšné!“

„Annie mi nemůže pomáhat, když nic nevidí, a sama to nezvládnu.“

Otcova pěst dopadla na stůl s takovou silou, že Anne nadskočila a sklopila hlavu ještě níž nad talíř.

„Copak tu už nikdo není schopný přiložit ruku k dílu? Všichni jste nemocní a chromí, jak se zdá!“

Anne pevně sevřela rty. Chudák Jimmie. Její malý bratr byl tak hodný chlapec. Pamatovala si jeho tmavě hnědé vlasy a bystré oči. Nikdo nevěděl, proč má špatně vyvinutý kyčel, odkud se ta nemoc vzala. Lékař mluvil o kostní tuberkulóze a nabídl otci pomoc. Ten však odmítl – prý by léčba stála příliš mnoho. Díky berličkám, které mu lékař tehdy

vyrobil, se Jimmie dokázal pohybovat překvapivě obratně a byl přitom mnohem rychlejší než matka.

„A co když se Anneiny oči nezlepší?“ zeptala se matka.

„No tak se nedá nic dělat!“

Anne slyšela, jak otec nalil slivovici do sklenice, vypil ji a s hlučným cinknutím postavil na stůl. Pak vstal a zamířil do malé ložnice. Narazil do stolu, do skříně, zakopl. Jako každý den vypil příliš mnoho slivovice i cideru a nemohl uvažovat jasně. Annie se ho bála, když byl opilý. Pil domácí kořalku, která pálila na patře a otupovala mysl. Matka říkávala, že si tak alkoholovým opojením zkrášluje nuzný život, na který si často stěžoval. Těžké to však bylo pro všechny Iry, kteří pracovali na farmě Taylorových ve Feeding Hillsu.

Když otec vyspával opilost nebo pracoval na poli, panoval v domě klid, který Anne milovala. Matka jim pak vyprávěla příběhy z Irska, látala přitom ponožky a někdy jim zpívala lidovou píseň. V těch chvílích bylo všechno v pořádku.

Ani za tři týdny po nehodě s konvicí mléka se Anneiným očím neulevilo. Po světnici se šourala s nataženýma rukama, byla nemotorná a vyděšená. Jednoho rána oblékla matka Anne do čistých bavlněných šatů, zastřihla jí nehty, umyla obličej a učesala vlasy. Nepoddajné, zacuchané lokny se zachytily v hřebenu a Anne bolestí vykřikla, ale matka ji napomenula, aby byla potichu. Spletla dva pevné copánky a přikázala jí obout boty, které jinak nosila jen v létě do kostela. Dnes byl však výjimečný den – půjde se svou tetou Ellen, otcovou sestrou, do města.

Ve Feeding Hillsu se to jen hemžilo příbuznými rodiny Sullivanů z Limericku: byli tu nejen otcovi bratři John a Dan, ale také jeho sestra Ellen a nespočet bratranců.

Poté, co si teta Ellen prohlédla Anne ze všech stran, vzala ji za ruku a vyrazily do Springfieldu. Cesta pěšky trvala dvě hodiny. Dívka se pevně držela tety za ruku a klopýtala přes

kameny a kořeny. Občas se jí vytrhla a vztekle zadupala. „Ne tak rychle!“

„Nemám na to celý den,“ odvětila netrpělivě teta Ellen. „Buď se budeš patřičně chovat, nebo se vrátíme a tvoje oči zůstanou takové, jaké jsou.“

Potom Anne ucítila pod chodidly dlažební kostky. Došly do města. Vzduch voněl jinak – po splašcích a spáleném uhlí. A bylo tu hlučno. Kola kočárů duněla po ulici a kolem nich se ozývaly kroky mnoha lidí.

Vstoupily do ordinace, kde to vonělo čistotou. Po čisticích prostředcích, něčem ostrém a po čerstvě uvařené kávě. Anne si s tetou sedla a čekala, až je zavolají. Lékař měl příjemný, hluboký hlas a drsné ruce. Bez komentáře převzal košík s vlnou a sýr, který Ellen přinesla místo peněz.

„Tak, malá slečno, podíváme se, co ti je.“

Lékař posadil Anne na židli, přisunul ji k přístroji a svítil jí do očí. Přitom si pro sebe něco zabrumlal, zvedl jí víčka a znovu brumlal. Pak požádal Anne a její tetu, aby si sedly k jeho psacímu stolu.

„Paní Sullivanová, Anne má zjizvenou rohovku.“

„Co to znamená, pane doktore?“ zeptala se.

„Kdysi patrně prodělala bakteriální infekci očí, onemocnění se nazývá trachom. Ale měla jste sem přijít mnohem dříve. Už jí nemohu pomoci. Tyto kapky sice zmírní bolest, ale z větší části přišla o zrak.“

„Je slepá?“

„Ne, ještě ne. Ale ve srovnání se zdravým dítětem vidí jen asi dvacet procent a časem už nebude vidět vůbec nic.“

Anne nahmatala tetinu ruku. Nerozuměla téměř ničemu, co lékař řekl, jen slovo „slepá“ jí proniklo do vědomí a vzbudilo strach.

„Copak neexistuje vůbec žádná pomoc?“ zeptala se teta.

„Samozřejmě že by šlo oči operovat. Takový zákrok je však nákladný a neexistuje záruka uzdravení,“ odpověděl lékař.

Anne si promnula oči.

„Nemni si je, Annie!“ napomenula ji teta.

„Udržujte oči čisté a dávejte jí ty kapky,“ nařídil lékař. „Více bohužel nemohu udělat.“

Krátce poté stály Anne a její teta opět před ordinací. Ellen mlčky vedla neteř a za několik minut zastavila.

„Kde jsme, teto?“

Ellen neodpověděla, ale zavedla ji do budovy. Anne si hned uvědomila, že jde o kostel. Bylo tu chladno, vonělo to po kadidlu a včelím vosku. Teta ji posadila do lavice a poklekla. Anne slyšela, jak se tiše modlí. Čas, který její teta strávila kleče v kostele, připadal Anne nekonečný. Zvedla pohled k oknům, opatrně otevřela oči a rozeznala barevné skvrny, světlo za mléčným závojem. Pak zaslechla blížící se kroky.

„Ellen Sullivanová? Z Feeding Hillsu?“ zeptal se mužský hlas.

„Otec Geoffrey!“ odpověděla teta Ellen radostně.

„Promiňte, jestli vás ruším při modlitbách. Co vás přivádí sem, tak daleko od vašeho domova, drahá?“

Teta Ellen vyprávěla o oční chorobě, návštěvě lékaře i nemoci své švagrové.

„Proč Bůh trestá Alice hned třemi nemocnými dětmi?“ zeptala se. „Moje švagrová je zbožná, chodí v neděli do kostela a každý večer se modlí.“

Kněz si sedl vedle ní a pohladil Anne po hlavě. Dívka seděla v lavici se sklopenou hlavou a poslouchala.

„Možná existuje řešení,“ usoudil nakonec kněz. „Nemocnice ve Springfieldu občas provádí bezplatné operace pro sociálně potřebné. Přimluvím se tam za Anne.“

O tři týdny později doprovodil otec Geoffrey Anne na kliniku ve Springfieldu. Oznámil rodině s neskrývaným nadšením, že operace byla schválena. Anne úplně nechápala, co to pro ni znamená. Ještě nikdy nebyla v nemocnici a slovo

„operace“ pro ni bylo cizí. Cítila ovšem, že se děje něco velkého – a ne zcela bezpečného.

Matka měla opět horečku, už několik dní ležela v posteli a vykašlávala hustý hlen. Teta Ellen neměla čas, protože se musela starat o vlastní děti. Anne tedy byla nucena jet s knězem sama.

Klinika byla obrovská a vzbuzovala strach. Spousta chodeb, pokojů, cizích lidí. Vonělo to tam stejně jako v ordinaci. Muži Anne vyšetřovali pohmatem, sahali jí na obličej, kapali jí do očí pálivou tekutinu, o něčem se dohadovali. Nakonec ji připravili na zákrok. Lékař jí vysvětlil, že ji uspí a oči ošetří kokainem – zcela novou vymožeností medicíny. Otec Geoffrey vypadal spokojeně, a tak Anne všechno tiše snášela, až se nakonec propadla do hlubokého, bezesného spánku.

Když se probudila, měla oči ovázané. U jejího lůžka stál otec Geoffrey, tiše k ní promlouval a uklidňoval ji, přitom ji držel za ruku.

„Byla jsi velmi statečná, děvče. Zítra tě odvezu zpátky k rodičům. Pamatuj, že se musíš každý večer modlit a děkovat Bohu za tento dar, pak bude všechno dobré.“

Anne se každý večer modlila. A měla radost. Konečně zase uvidí, konečně světlo, barvy, obrazy. V duchu si plánovala, co všechno s Jimmiem podnikne, co si prohlédne jako první – ten velký strom za domem, louky a dobytek. A to sytě modré nebe, které jí tolik chybělo.

Když jí lékař sundal obvaz z očí, zamrkala. Něco nebylo v pořádku. Stále viděla jako skrze hustý, mléčně zakalený závoj – jenže teď byl ještě hustší. Neviděla žádné barvy, tvary ani lidi. Dokázala rozeznat jen světlo a tmu. Určitě se to brzy zlepší, pomyslela si.

Anne Sullivanová však čekala marně. Operace se nezdařila.